

Справа № 2/593/378/2014

Р І Ш Е Н Н Я

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"04" листопада 2014 р. Бережанський районний суд Тернопільської області в складі: головуючого судді Крамаря В. М.

при секретарях Осадці М. Ю., Паньків М.М.

з участю представника ОСОБА_1, ОСОБА_2,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Бережанах справу цивільного судочинства за позовом публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» до ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 про стягнення заборгованості за кредитним договором № 118/2007-Ф від 02.03.2007 р., зустрічним позовом ОСОБА_5 до Публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра», ОСОБА_6 про визнання поруки припиненою,-

ВСТАНОВИВ:

В липні 2014 року позивач - публічне акціонерне товариство комерційний банк «Надра» в особі відділення ПАТ КБ «Надра» Тернопільське регіональне управління звернувся з позовом до ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 про стягнення заборгованості за кредитним договором № 118/2007-Ф від 02.03.2007 р., зазначивши, що згідно кредитного договору № 118/2007-Ф від 02 березня 2007 року (далі - кредитний договір) відповідач ОСОБА_3 отримав кредит у розмірі 28000 (двадцять вісім тисяч) доларів США зі сплатою відсотків за користування кредитом у розмірі 12,99 % річних з кінцевим терміном повернення 05 березня 2022 року.

З метою забезпечення виконання ОСОБА_3 зобов'язань за вказаним договором між позивачем та ОСОБА_4 і ОСОБА_5 було укладено договори поруки від 05.03.2007 року, згідно умов яких останні взяли на себе зобов'язання перед позивачем відповідати по зобов'язаннях ОСОБА_3, що виникають з умов кредитного договору. ОСОБА_4 та ОСОБА_5 у випадку невиконання ОСОБА_3 взятих на себе зобов'язань по кредитному договору несуть солідарну з останнім відповідальність перед позивачем по поверненню сум кредиту, відсотків за користування кредитом та штрафних санкцій.

26.11.2010 року між позивачем та відповідачем ОСОБА_3 укладено додаткову угоду № 1 до кредитного договору (далі - додаткова угода).

Відповідно до п. 4.2.4 кредитного договору та п.3.2.3.3 додаткової угоди передбачено право позивача вимагати від позичальника дострокового виконання зобов'язань щодо повернення кредиту, нарахованих відсотків за користування кредитом, якщо позичальник не вніс черговий платіж у визначені строки.

Відповідач ОСОБА_3 неналежно виконував умови договору, внаслідок чого за ним станом на 06.06.2014 року утворилась заборгованість в розмірі 53193 (п'ятдесят три тисячі сто дев'яносто три) долари 41 цент США за кредитним договором, з яких 27117,57 доларів США - основна сума кредиту; 20823,55 доларів США - заборгованість по відсотках; 293,65 доларів США - пеня за несвоєчасно погашені відсотки; 851,23 долари США - пеня за несвоєчасно погашений кредит; 4107,39 доларів США - штраф за порушення строків повернення кредиту та відсотків.

У зв'язку з вищевикладеним, позивач просить стягнути солідарно з відповідачів на свою користь заборгованість за кредитним договором в сумі 53193 (п'ятдесят три тисячі сто дев'яносто три) долари 41 цент США та судові витрати.

У жовтні 2014 року ОСОБА_5 звернувся до публічного акціонерного товариства комерційного банку «Надра», ОСОБА_3 із зустрічним позовом про визнання поруки припиненою, посилаючись на те, що 26 листопада 2013 року приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу ОСОБА_7 вчинено виконавчий напис № 265463 по договору іпотеки від 05 березня 2007 року, згідно якого звернуто стягнення на житловий будинок незавершеного будівництвом АДРЕСА_1, загальною площею 97,7 кв.м. та земельну ділянку, яка розташована за адресою: АДРЕСА_2 загальною площею 0,0862 га.

07 травня 2013 року старшим державним виконавцем відділу ДВС Бережанського РУЮ Лабою М.О. за вказаним виконавчим написом відкрито ВП № 37849830, яке згодом закінчено у зв'язку із ухваленням 03 лютого 2014 року Бережанським районним судом рішення, яким вказаний виконавчий напис визнано таким, що не підлягає виконанню. В мотивувальній частині вказаного рішення встановлено факт направлення 26 лютого 2013 року ОСОБА_3 претензії про погашення заборгованості за кредитним договором.

В зв'язку з тим, що ПАТ КБ «Надра» направив ОСОБА_3 26 лютого 2013 року претензію про погашення заборгованості за кредитним договором, було змінено кінцевий строк виконання зобов'язання з 04.03.2022 року на більш ранній термін. Таким чином, ПАТ КБ «Надра» мав право пред'явити позовні вимоги до поручителів протягом 6 місяців з моменту направлення претензії. Окрім цього, з укладенням додаткової угоди до кредитного договору було включено положення, якими було збільшено обсяг відповідальності поручителя.

Зважаючи на вказане, ОСОБА_5 просить визнати правовідносини за договором поруки від 05 березня 2007 року укладеного між ОСОБА_5 та ПАТ КБ «Надра» такими, що припинені.

У судовому засіданні представник позивача ОСОБА_1 просить суд задовольнити позовні вимоги, стягнути солідарно з ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 на користь ПАТ КБ «Надра» заборгованість за кредитним договором в сумі 53193,41 (п'ятдесят три тисячі сто дев'яносто три долари сорок один цент США) та судові витрати у розмірі 3654 (три тисячі шістсот п'ятдесят чотири) гривні судового збору. Проти зустрічного позову заперечує, просить відмовити в його задоволенні за безпідставністю позовних вимог.

Представник відповідача ОСОБА_9 - ОСОБА_2 в судовому засіданні вважає, що позовні вимоги ОСОБА_5 слід задовольнити з підстав і мотивів, наведених у позовній заяві, та визнати правовідносини за договором поруки від 02 вересня 2007 року укладеного між ОСОБА_5 та ПАТ КБ «Надра» такими, що припинені. З таких самих підстав слід визнати такими, що припинені правовідносини за договором поруки від 02 вересня 2007 року,

укладеного між ОСОБА_4 та ВАТ КБ «Надра». Щодо позовних вимог до ОСОБА_3 представник не заперечував, заперечень щодо розміру та порядку нарахування заборгованості за кредитним договором в судовому засіданні не мав.

Відповідач ОСОБА_4 в судове засідання не з'явилася без поважних причин, хоча належним чином була повідомлена про час та місце слухання справи судом, про причини неявки суд не повідомила.

Відповідач ОСОБА_5 в судове засідання не з'явився без поважних причин, хоча належним чином був повідомлений про час та місце слухання справи судом, подав до суду заяву, в якій поданий ним позов підтримує та просить його задовольнити.

Заслухавши пояснення представника позивача, відповідача ОСОБА_3, з'ясувавши дійсні обставини справи, дослідивши зібрані по справі докази, суд приходить до висновку, що позовні вимоги ПАТ КБ «Надра» підлягають до часткового задоволення з наступних підстав, а позовні вимоги ОСОБА_5 підлягають до повного задоволення.

Судом встановлено, що 02 березня 2007 року між позивачем - відкритим акціонерним товариством комерційний банк «Надра» (правонаступником ПАТ КБ «Надра») в особі філії ВАТ КБ «Надра» Тернопільського регіонального управління та ОСОБА_3 було укладено кредитний договір № 118/2007 - Ф, згідно якого позивач надав ОСОБА_3 кредит у розмірі 28000 (двадцять вісім тисяч) доларів США зі сплатою відсотків за користування кредитом у розмірі 12,99 % річних з кінцевим терміном повернення, 05 березня 2022 року, окрім цього у випадку прострочення строку виконання зобов'язань щодо повернення кредиту, сплати всіх нарахованих відсотків, комісій та можливих штрафних санкцій ОСОБА_3 зобов'язався сплатити пеню в розмірі подвійної облікової ставки НБУ, що діяла на час виникнення заборгованості, від несвоєчасно сплаченої суми за кожен день прострочення.

З метою забезпечення виконання зобов'язання за кредитним договором ОСОБА_4 та ОСОБА_5 поручилися перед відкритим акціонерним товариством комерційний банк «Надра» за належне виконання ОСОБА_3 взятих на себе зобов'язань, що витікають із кредитного договору по поверненню кредиту в сумі 28000 доларів США, сплаті відсотків в розмірі 12,99 % річних, сплаті можливих штрафних санкцій (штраф, пеня).

26 листопада 2011 року між відкритим акціонерним товариством комерційний банк «Надра» та відповідачем ОСОБА_3 укладено додаткову угоду № 1 до кредитного договору № 118/2007 - Ф від 02.03.2007 року, якою було відстрочено сплату частини необхідного платежу, без зміни строку, на який надано кредит і відсоткових ставок за кредитом, та було додатково передбачено сплату у випадку прострочення позичальником сплати щомісячного платежу понад 30 днів штрафу в розмірі 10 % від суми несплаченого щомісячного платежу.

Згідно заяви на видачу готівки № 1 від 05 березня 2007 року вказаного числа ОСОБА_3 було видано кредит згідно кредитного договору № 118/2007 - Ф, від 02.03.2007 р. 28000 (двадцять вісім тисяч) доларів США.

Згідно [ст. 509 Цивільного кодексу України](#) зобов'язання виникають з підстав, перерахованих в [ст. 11 ЦК України](#), зокрема, на підставі договорів.

Згідно з ч.1 [ст. 1054 Цивільного кодексу України](#) за кредитним договором банк зобов'язується надати грошові кошти позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти.

Однак цього обов'язку відповідач ОСОБА_3 не виконує, не здійснює платежів в рахунок погашення суми кредиту та відсотків за користування ним, внаслідок чого виникла заборгованість.

Згідно зі ст.ст. [525](#), [526](#), [530 ЦК України](#), зобов'язання мають виконуватись належним чином та у встановлений строк. Одностороння відмова від виконання зобов'язання не допускається.

Згідно ч.2 [ст. 1050 ЦК України](#), якщо договором встановлено обов'язок позичальника повернути позичку частинами (з розстроченням), то в разі прострочення повернення чергової частини позикодавець має право вимагати дострокового повернення частини позички, що залишилася та сплати процентів, належних йому відповідно до [ст.1048 ЦК України](#).

Відповідно до [ст. 554 Цивільного кодексу України](#) у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого порукою, боржник і поручитель відповідають перед кредитором як солідарні боржники, якщо договором поруки не встановлено додаткову (субсидіарну) відповідальність поручителя. Поручитель відповідає перед кредитором у тому ж обсязі, що і боржник, включаючи сплату основного боргу, процентів, неустойки, відшкодування збитків, якщо інше не встановлено договором поруки.

П. 1.4., 2.1, 2.2, 2.4 Договорів поруки передбачено, що відповідальність поручителя виникає у випадку невиконання позичальником будь-якої частини зобов'язань, так і при невиконанні позичальником зобов'язань в цілому. У випадку невиконання позичальником своїх зобов'язань за кредитним договором, поручитель зобов'язаний виконати взяті на себе зобов'язання не пізніше 3 банківських днів з моменту отримання повідомлення від кредитора про невиконання позичальником зобов'язань і необхідності їх виконання поручителем. Вказане повідомлення повинно бути здійснено у письмовій формі та надіслано рекомендованим чи цінним листом, або надано особисто поручителю.

П. 5.3 договорів поруки визначено, що дія цього договору закінчується належним виконанням позичальником взятих на себе зобов'язань по кредитному договору чи виконанням поручителем своїх зобов'язань, згідно з умовами цього договору.

П. 22 Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин» № 5 від 30 березня 2012 року встановлено, що Відповідно до частини першої [статті 559 ЦК](#) припинення договору поруки пов'язується зі зміною забезпеченого зобов'язання за відсутності згоди поручителя на таку зміну та за умови збільшення обсягу відповідальності поручителя. При цьому обсяг зобов'язання поручителя визначається як умовами договору поруки, так і умовами основного договору, яким визначено обсяг зобов'язань боржника, забезпечення виконання яких здійснює поручитель. Проте якщо в договорі поруки передбачено, зокрема, можливість зміни розміру процентів за основним зобов'язанням і строків їх виплати тощо без додаткового повідомлення поручителя та укладення окремої угоди, то ця умова договору стала результатом домовленості сторін (банку і поручителя), а, отже, поручитель дав згоду на зміну основного зобов'язання.

Якщо в договорі поруки такі умови сторонами не узгоджені, а з обставин справи не вбачається інформованості поручителя і його згоди на збільшення розміру його відповідальності, то відповідно до положень частини першої [статті 559 ЦК](#) порука припиняється у разі зміни основного зобов'язання без згоди поручителя, внаслідок чого збільшується обсяг його відповідальності.

До припинення поруки призводять такі зміни умов основного зобов'язання без згоди поручителя, які призвели до збільшення обсягу відповідальності останнього. Збільшення відповідальності поручителя внаслідок зміни основного зобов'язання виникає в разі: підвищення розміру процентів; відстрочення виконання, що призводить до збільшення періоду, за який нараховуються проценти за користування чужими грошовими коштами; установлення (збільшення розміру) неустойки; встановлення нових умов щодо порядку зміни процентної ставки в бік збільшення тощо.

Саме така позиція викладена і в постанові Верховного Суду України від 15 вересня 2013 року в справі № 6 - 97 цс 13) і є обов'язковою для судів України в силу ст. 3607 [ЦПК України](#).

Відповідно до ч.4 [ст. 559 ЦК України](#) порука припиняється після закінчення строку, встановленого в договорі поруки. У разі, якщо такий строк не встановлено, порука припиняється, якщо кредитор протягом шести місяців від дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить вимоги до поручителя.

У разі зміни кредитором на підставі частини другої [статті 1050 ЦК України](#) строку виконання основного зобов'язання, передбачений частиною четвертою [статті 559 ЦК України шестимісячний](#) строк підлягає обрахуванню з цієї дати. Умови договору поруки про його дію до повного припинення зобов'язань боржника не свідчать про те, що цим договором встановлено строк припинення поруки в розумінні статті [251](#), частини четвертої статті [559 ЦК України](#), тому в цьому випадку підлягають застосуванню норми частини четвертої [статті 559 ЦК України](#) про те, що порука припиняється, якщо кредитор протягом шести місяців від дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить вимоги до поручителя.

Саме така позиція викладена і в постанові Верховного Суду України від 17 вересня 2014 року в справі № 6 - 53 цс 14) і є обов'язковою для судів України в силу ст. 3607 [ЦПК України](#).

З рішення Бережанського районного суду Тернопільської області від 03 лютого 2014 року по справі за позовом ОСОБА_3 до публічного акціонерного товариства «Комерційний банк надра», приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу ОСОБА_7 про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню та копії претензії про необхідність погашення заборгованості по кредиту № 6-3313 від 09 жовтня 2012 року, надісланого філією ПАТ КБ «Надра» ОСОБА_3, - вбачається, що ПАТ КБ «Надра» як кредитор змінив строк виконання зобов'язання за кредитним договором на 09 жовтня 2012 року, однак позов до поручителів за кредитним договором в шестимісячний строк до суду пред'явлений не був.

Зважаючи на викладене, правовідносини за договорами поруки від 05 березня 2007 року, укладеними між ОСОБА_5 і відкритим акціонерним товариством комерційний банк «Надра» та ОСОБА_4 і відкритим акціонерним товариством комерційний банк «Надра» слід визнати такими, що припинені, а тому позов ОСОБА_5 до Публічного акціонерного

товариства комерційний банк «Надра», ОСОБА_6 про визнання поруки припиненою - слід задовольнити.

З доданого ПАТ КБ «Надра» розрахунку заборгованості вбачається, що станом на 06 червня 2014 року заборгованість ОСОБА_3 за кредитним договором становить 53193,41 доларів США, у тому числі: за основною сумою кредиту - 27117,57 доларів США; заборгованість по відсотках - 20823,55 долари США, пеня за несвоєчасно погашені відсотки - 293,65 доларів США; пеня за порушення строків погашення кредиту - 851,24 долар США, штраф за порушення строків повернення кредиту та відсотків - 4107,39 доларів США.

Розмір заборгованості за основною сумою кредиту та відсотках відповідачем ОСОБА_3 та його представником не оспорується, як і не оспорується розмір нарахованої пені та штрафу.

Виходячи із змісту [ст. 549 ЦК України](#) пеня та штраф є різновидами неустойки як юридичної відповідальності, а не окремими видами штрафних санкцій.

Як видно із кредитного договору, з врахуванням змін, внесених додатковою угодою за порушення позичальником строків виконання зобов'язання, передбачено одночасно штраф і пеню, тобто за одне й те саме порушення існує подвійна відповідальність одного виду.

Однак в силу [ст. 61 Конституції України](#) ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

Тому суд приходиться до висновку, що в частині стягнення із ОСОБА_3 пені за несвоєчасно погашені відсотки в розмірі 293,65 доларів США та пені за порушення строків погашення кредиту в розмірі 851,24 долар США слід відмовити.

Відповідно до [ст.11 ЦПК України](#) суд розглядає цивільні справи не інакше як за зверненням фізичних чи юридичних осіб, поданим відповідно до цього [кодексу](#), в межах заявлених вимог і на підставі доказів сторін та інших осіб, які беруть участь у справі.

Виходячи з викладеного, позивач має право вимагати дострокового повернення кредиту, відсотків за користування ним та штрафу за порушення строків повернення кредиту та відсотків у зв'язку з порушенням умов договору кредиту відповідачем ОСОБА_3 в розмірі, вказаному в розрахунку заборгованості і позовні вимоги ПАТ КБ «Надра» про стягнення: за основною сумою кредиту - 27117,57 доларів США; заборгованість по відсотках - 20823,55 долари США; штраф за порушення строків повернення кредиту та відсотків - 4107,39 доларів США підлягають захисту шляхом стягнення в його користь із відповідача ОСОБА_3

В задоволенні позовних вимог публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» до ОСОБА_4 та ОСОБА_5 слід відмовити з наведених вище підстав.

Крім того, у відповідно до [ст. 88 ЦПК України](#) з відповідача ОСОБА_3 слід стягнути в користь публічного акціонерного товариства Комерційний банк «Надра» судові витрати по справі пропорційно до розміру задоволених позовних вимог, сплачений при подачі позовної заяви судовий збір в сумі 3575,35 грн., та з публічного акціонерного товариства Комерційний банк «Надра» в користь ОСОБА_5 сплачений при подачі позовної заяви судовий збір в сумі 243,60 грн.

Керуючись [ст. 61 Конституції України](#), ст. ст. [6](#), [11](#), [251](#), [509](#), [525](#), [526](#), [530](#), [549](#), [554](#), [610](#), [611](#), [1050](#), [1054 ЦК України](#) ст. ст. [10](#), [11](#), [31](#), [60](#), [61](#), [209](#), [212](#), [214-215](#), [218 ЦПК України](#), кредитним договором № 118/2007-Ф від 02.03.2007 р., додаткову угоду № 1 від 26.11.2010 р. до кредитного договору № 118/2007-Ф від 02.03.2007 р., договорами поруки від 05.03.2007 р., суд, -

ВИРШИВ:

Позов публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» до ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 про стягнення заборгованості за кредитним договором № 118/2007-Ф від 02.03.2007 р. - задовольнити частково.

Стягнути з ОСОБА_3 в користь публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» (МФО - 380764, код ЄДРПОУ - 20025456, на рахунок № 29098054236042) - 52048,52 (п'ятдесят дві тисячі сорок вісім) доларів 48 52 центи США заборгованості за кредитним договором № 118/2008-Ф від 02.03.2007 року, що згідно курсу НБУ становить 674234 (шістсот сімдесят чотири тисячі двісті тридцять чотири) гривні 08 копійок.

Стягнути з ОСОБА_3 в користь публічного акціонерного товариства Комерційний банк «Надра» (МФО - 380764, код ЄДРПОУ - 20025456, на рахунок № 36199054236008) - 3575 (три тисячі п'ятсот сімдесят п'ять) гривень 35 копійок сплаченого судового збору.

В решті позовних вимог публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» - відмовити.

Визнати правовідносини за договором поруки від 02 березня 2007 року, укладеного між ОСОБА_5 та публічним акціонерним товариством комерційний банк «Надра» - такими, що припинені.

Стягнути з публічного акціонерного товариства комерційний банк «Надра» в користь ОСОБА_5 - 243 (двісті сорок три) гривні 60 копійок сплаченого судового збору.

Рішення може бути оскаржене до Апеляційного суду Тернопільської області через Бережанський районний суд шляхом подачі протягом десяти днів з дня проголошення рішення апеляційної скарги, а особами, які брали участь у справі, але не були присутні у судовому засіданні під час проголошення судового рішення, протягом десяти днів з дня отримання копії рішення.

Рішення набирає законної сили після закінчення строків на його апеляційне оскарження.

Суддя: